

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 196/2017-76

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa v konaní o sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Beátou Pitorákovou, Kováčska 17, Košice, ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo 140/2015 z 24. augusta 2016 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 101/2014 zo 7. mája 2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 101/2014 z 15. júna 2015 za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Krajského súdu v Košiciach, takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Beátou Pitorákovou, Kováčska 17, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžo 140/2015 z 24. augusta 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a uznesením (pôvodne označeným ako „rozsudok“, pozn.) Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 S 101/2014 zo 7. mája 2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 101/2014 z 15. júna 2015, ktorým bolo nesprávne označenie rozhodnutia ako „rozsudku“ zmenené na „uznesenie“ (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z priložených príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením zastavil konanie o preskúmanie sťažovateľmi napadnutého kolaudačného rozhodnutia správneho orgánu podľa v tom čase platného a účinného § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku s odôvodnením, že žalobcovia (sťažovatelia) neboli účastníkmi kolaudačného konania a žalovaná s nimi ako s účastníkmi kolaudačného konania ani nemala konať, a preto nie sú oprávnenými osobami na podanie žaloby.

Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 6 Sžo 140/2015 z 24. augusta 2016 tak, že rozsudok krajského súdu č. k. 7 S 101/2014-95 zo 7. mája 2015 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 7 S 101/2014-103 z 15. júna 2015 potvrdil.

Sťažovatelia v sťažnosti popisujú priebeh predchádzajúceho konania o povolení stavby a priebeh jej realizácie a poukazujú na to, že v priebehu realizácie stavby bolo podaných viacero upozornení prokurátora. K tomu uvádzajú:

«Sťažovatelia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti zapísanej na LV č. [REDAKOVANÉ], parcela č. [REDAKOVANÉ] vedenej v katastrálnom území obce [REDAKOVANÉ]...»

Dňa 3. 3. 2009 sťažovatelia boli účastníkmi stavebného konania pre obec [REDAKOVANÉ] č. k. 18/2009-Hy - pre stavbu „Viacúčelový objekt - rekonštrukcia a modernizácia obecného úradu obce [REDAKOVANÉ]“...

Samotná fotodokumentácia rekonštruovanej stavby pred samotnou realizáciou zverejnená aj na internetovej stránke obce [REDAKOVANÉ] je dôkazným bremenom preukazujúca skutkový stav. V zadnej časti nehnuteľnosti sa nachádzala len malá „drevárka“, ale na pozemku staviteľa, čo nemožno zo zákona považovať za stavbu. V súčasnosti aj na časti pozemku sťažovateľov je už murovaná budova (prístavba).

Ďalším dôkazom skutkového stavu je fotodokumentácia vyvesená na obecnom úrade obce [REDAKOVANÉ] - náčrt ako mála a bude vyzerať stavba po rekonštrukcii, po samotnej realizácii stavby. Je uvedená fiktívna predstava stavby nakoľko samotné zakreslené schodisko je na parcele vo vlastníctve sťažovateľov.

V tomto prípade je nutné z nadhľadom poukázať na realitu ako samotný staviteľ obligatórnym spôsobom konal stavebné práce aj na parcele sťažovateľov. Dôkazným bremenom je „vynútené“ predbežné opatrenie Okresného súdu Košice okolie č. k. 7 C/228/2010, na základe uvedenia klamlivých a nepravdivých údajov...

Staviteľ obec [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], viazaný Uznesením o predbežnom opatrení č. k. 7 C/228/2010 vydaným Okresným súdom Košice okolie podal žalobu o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu práva stavby a práva prechodu na Okresný súd Košice okolie č. k. 13 C/86/2010 dňa 22. decembra 2010. Následne dňa 5. apríla 2011 bolo zo strany staviteľa späťvzatie žaloby, čo možno považovať za zámerne konanie nakoľko to potvrdzuje aj samotné vyjadrenie obce [REDAKOVANÉ] doručené neskôr 18. 10. 2011 na Okresné riaditeľstvo PZ Košice - staré mesto. Späťvzatím žaloby zo strany staviteľa zaniklo jeho právo zákonným spôsobom na nehnuteľnosti sťažovateľov vykonávať akékoľvek práce, stavať nehnuteľnosť!

Na samotný a opakovaný zásah do vlastníckeho práva, sťažovatelia opakovane oslovili a žiadali o pomoc kompetentné orgány... Uvedené orgány sťažovateľom neposkytli žiadnu ochranu. Súčasne sa sťažovatelia obrátili na Okresný súd Košice okolie a to žiadosťou o vydanie predbežného opatrenia č. k. 14 C/16/2011 no dostalo sa im len negatívneho konania a rozhodnutia, v odvolávaní sa na skutočnosť, že v tejto veci sú vedené iné konania.

V priebehu samotných stavebných prác sa obrátili aj na Okresnú prokuratúru Košice okolie č. k. Pd 7/10-11 pre ľahostajnosť a ignorovanie reality zo strany obce [REDAKOVANÉ]. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie v zmysle § 28 ods. 1 zákona SNR č. 153/01 Z. z. o prokuratúre podal upozornenie prokurátora na porušenie § 67 ods. 2, ods. 3 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Na Okresnú prokuratúru Košice okolie č. k. Pd 19/12-5 sa sťažovatelia obrátili aj v otázke kolaudačného konania. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice - okolie v zmysle § 28 ods.1 zákona SNR č. 153/01 Z. z. o prokuratúre podáva upozornenie prokurátora na porušenie § 78 ods. 1 zák. č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších právnych predpisov a § 24 ods. 1 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších právnych predpisov s následným odôvodnením a vyjadrením a to, že rozhodnutie Obce [REDAKOVANÉ] č. 186/2011-Hy zo dňa 25. 8. 2011 nebolo doručené všetkým účastníkom konania, nemohlo nadobudnúť právoplatnosť tak ako je vyznačené na rozhodnutí. Opätovne túto realitu potvrdila Okresná prokuratúra Košice okolie č. k. Pd 209/13-5 dňa 26. 9. 2013.»

Sťažovatelia ďalej vyjadrujú nesúhlas s obsahom listov Krajského stavebného úradu v Košiciach z 27. apríla 2011, 1. júla 2011 a 6. decembra 2011, z ktorých (podľa tvrdenia obsiahnutého v sťažnosti) vyplýva:

„Existencia oprávnenej stavby na cudzom pozemku predstavuje nežiaduci stav, ktorý je však pomerne častý. Pri jeho riešení je predovšetkým potrebné vychádzať z toho, že vlastnícke práva vlastníka pozemku a vlastníka stavby sú samostatné, rovnocenné a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana. Po preskúmaní spisového materiálu a na základe tváromiestnej obhliadky prichádza do úvahy možnosť, že stavba je postavená na Vašom pozemku. No tvrdenie, že boli zachované pôvodné obvodové múry je iluzórnym

vzhľadom na projektovú dokumentáciu predloženú na stavebnom konaní a v ohľade na podmienky stavebného konania. Dňa 6. 12. 2011 uvádza, že v predmetnom kolaudačnom konaní č. k. 186/2011-Hy správny orgán vychádzal z geometrického plánu [REDACTED] [REDACTED] zo dňa 23. 6. 2011, č. 21/2011 a geodetickej dokumentácie - po realizačného zamerania stavu stavby firmou [REDACTED] [REDACTED] zo dňa 18. 7. 2011, č. 26/2011 a porovnal ich s vytyčovacím náčrtom [REDACTED] [REDACTED] zo dňa 28. 7. 2010, č. 28/2010, ktorý bol podkladom k stavebnému konaniu konaného dňa 3. 3. 2009.“

K ďalšiemu priebehu konania sťažovatelia uvádzajú:

„Všetky tieto skutočnosti – jednoznačné porušovanie zákona sťažovatelia uviedli v žalobe z 24. 2. 2014 podanej na Okresný súd Košice okolie č.k.7C/69/2014 za porušenie zákona vo veci rozhodnutia č. 186/2011- Hy - rozhodnutie o povolení užívania stavby, za vylúčenie vlastníka časti pozemku, na ktorom je umiestnená časť stavby suseda z kolaudačného konania, za nedoručenie kolaudačného rozhodnutia vylúčenému vlastníkovi časti pozemku.

Uznesením Okresný súd Košice okolie č. k. 7 C/69/2014 zo dňa 22. 8. 2014 - odstúpil vec na Krajský súd v Košiciach č. k. 7 S/101/2014 z dôvodu vecnej príslušnosti.

Prvostupňový súd pri vyhodnocovaní predložených dôkazov vychádzal z neúplných dôkazov, pričom nielenže nezobral v úvahu stanovisko okresného prokurátora Košice - okolie, ale doslova ho odignoroval, pričom znegoval práva sťažovateľov ako vlastníkov nehnuteľnosti - parcely. Na základe takto nesprávne právneho posúdenia predmetnej veci prvostupňový - Krajský súd v Košiciach Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 S/101/2014 zo dňa 7. mája 2015 konanie vo veci zastavil.

Proti tomuto rozhodnutiu vo veci podali sťažovatelia odvolanie. Odvolanie bolo podané dňa 7. júna 2015.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 6 Sžo/140/2016 zo dňa 24. augusta 2016, ktoré potvrdilo rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach.“

K namietanému porušeniu v sťažnosti označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovatelia takto argumentujú:

„Uznesením Najvyššieho súdu SR... a uznesením Krajského súdu v Košiciach... bolo porušené - právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a tým aj čl. 20 ods. 1 Ústavy SR

- pre porušenie základného práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci a v jeho prítomnosti v dôsledku porušenia ustanovení OSP o nariadení pojednávania;*

- pre arbitrárnosť a svojvôľu ohľadom*

- 1. vysporiadania sa s posúdením existencie možnosti tlaku na činnosť štátnych orgánov,*

- 2. vysporiadania sa s návrhom sťažovateľa na nariadenie pojednávania na prejednanie odvolania,*

- pre porušenie práva na nestranné konanie a rozhodovanie súdu v dôsledku rozhodovania a konania vylúčenými sudcami;*

- Následne pre porušenie práva vlastníť majetok, nerešpektovanie vlastníckeho práva s následnou ujmom práv.*

Porušenie Dohovoru a Ústavy SR Uznesením Najvyššieho súdu č. k. 6 Sžo/140/2016 zo dňa 24. augusta 2016 a ako aj vyplýva z nižšie uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 S/101/2015 zo dňa 7. mája 2015

- Porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR pre porušenie základného práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci a v jeho prítomnosti, v dôsledku porušenia ustanovení OSP o nariadení pojednávania*

Odvolací súd nenariadil pojednávanie na prejednanie odvolania. Odvolací súd tak konal v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého mal obligatórne nariadiť pojednávanie, pretože to vyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd svojim faktickým postupom porušil ústavné právo na spravodlivý proces zahrňajúce právo na verejné prerokovanie veci

- Porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR pre arbitrárnosť a svojvôľu ohľadom*

- vysporiadania sa s posúdením existencie možnosti tlaku na činnosť štátnych orgánov*

- vysporiadania sa s návrhom sťažovateľa na nariadenie pojednávania na prejednanie odvolania*

... Odvolací súd arbitrárne rozhodol Uznesením o zastavení konania, tým, že svoje skutkové zistenia a právne závery riadne neodôvodnil. Odvolací súd sa obmedzil vo svojich záveroch na konštatácie výsledkov jeho hodnotenia bez logického vysvetlenia zistených skutočností s použitím súvisiacich právnych ustanovení. Rozhodnutie - uznesenie odvolacieho súdu je tak nepresvedčivé a popiera základné princípy spravodlivého procesu, ktorého výsledkom je predvídateľné rozhodnutie pre účastníkov konania.

Odvolací súd konal týmto spôsobom a osvojil si nesprávne právne posúdenie veci nezistil riadne skutkový stav uskutočnené Krajským súdom pre nasledovné skutočnosti, ktoré boli bližšie zdôvodnené v riadnom podaní žaloby zo strany sťažovateľov s množstvom predloženého dôkazového bremena, ktoré nebolo brané v úvahu.

Ďalej Najvyšší súd SR ako aj Krajský súd v Košiciach nesprávne právne posúdili, nevyhodnotili skutkovo správne, nevykonali navrhované dôkazy v súvislosti so skutkovou a právnou otázkou v samotnom prvotnom podaní žaloby, nevysporiadali sa s listinnými dôkazmi sťažovateľov a v nich uvedenými argumentami, odňali sťažovateľom právo na presvedčivé súdne rozhodnutie ako jedno z procesných práv, ktoré účastníkom garantuje čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... Upozornenie prokurátora zo dňa 30. marca 2012 pre obec [REDAKOVANÉ] ako Stavebný úrad v časti odôvodnenie uvádza vyjadrenie Krajského stavebného úradu z listu datovaného na deň 1. 7. 2011 číslo 2011/00463 v ktorom orgán konštatuje, že po preskúmaní spisového materiálu a na základe tváromiestnej obhliadky prichádza do úvahy aj možnosť, že stavba je postavená na pozemku [REDAKOVANÉ]. Po takomto zistení stavebný úrad nemôže vylúčiť účastníka konania, ktorým je vlastník pozemku na ktorom je stavba postavená z kolaudačného konania a nedoručiť mu kolaudačné rozhodnutie. Túto závažnú skutočnosť potvrdzuje aj samotný list zaslaný Krajským stavebným úradom priamo sťažovateľovi zo dňa 1. 7. 2011.

... Uznesenie o zastavení konania tým, že bez racionálnych dôvodov a odmietaní predložených dôkazov zo strany sťažovateľov (najmä na závery Okresnej prokuratúry Košice - okolie) - porušilo ich práva na presvedčivé súdne rozhodnutie, čím zasiahli do ich ústavného práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súčasne podporili aj porušenie ústavného práva SR vlastníctva v zmysle čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy SR .“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, napadnuté rozhodnutia zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 196/2017-19 zo 16. marca 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. II. ÚS 196/2017-42 z 15. júna 2017 sťažnosť prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Po predbežnom prerokovaní veci sa na žiadosť ústavného súdu k sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu v prípise sp. zn. 1 SprV 753/2017 z 8. augusta 2017, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Uvedeným uznesením krajský súd podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zastavil konanie o žalobe sťažovateľov, ktorou sa domáhali zrušenia rozhodnutia žalovanej Obec [REDAKOVANÉ] ako stavebného úradu č. 186/2011-Hý zo dňa 25. 08. 2011 z dôvodu, že neboli účastníkmi správneho konania - kolaudačného konania. Rozhodnutím žalovanej bolo stavebníkovi - Obci [REDAKOVANÉ] povolené užívanie... na pozemkoch parc. č. [REDAKOVANÉ] (podľa geometrického plánu č. 21/2001 parc. č. [REDAKOVANÉ]) katastrálneho územia [REDAKOVANÉ]. Postavenie účastníka kolaudačného konania v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 Stavebného zákona svedčilo iba obci [REDAKOVANÉ], ktorá bola súčasne stavebníkom, vlastníkom stavby a pozemkov, na ktorých bola stavba umiestnená.

Sťažovatelia ako žalobcovia namietali v žalobe, že obci [REDAKOVANÉ] ako stavebníkovi bolo povolené realizovať stavbu aj na časti parcely č. [REDAKOVANÉ]. Toto tvrdenie žalobcov bolo v rozpore s obsahom administratívnych spisov žalovaného ako stavebného úradu. ... Rekonštrukcia a modernizácia objektu podľa stavebného povolenia má pozostávať z obnovy jestvujúcej prízemnej časti, odstránenia strešnej konštrukcie v plnom rozsahu, nadstavby II. nadzemného podlažia a prístavby schodiska. Proti stavebnému povolaniu zo dňa 11. 03. 2009 žalobcovia odvolanie nepodali a rozhodnutie - stavebné povolenie nadobudlo právoplatnosť 28. 04. 2009.

Podľa projektovej dokumentácie schválenej stavebným úradom, časť celková situácia - navrhovaný stav, pôdorys 1. nadzemné podlažie - existujúci stav a pôdorys 1. nadzemné podlažie - navrhovaný stav, rekonštrukcia a modernizácia objektu obecného úradu a kultúrneho domu zachovala doterajší pôdorys existujúcej stavby s tým, že bola navrhovaná a schválená prístavba nástupného schodiska v tvare vežičky - „baníckej klopačky“ o rozmeroch 6,10 m x 4,80 m na parcele č. ■■■ (miestnosť č. 1.01) a prístavba miestnosti skladu nápojov (miestnosť č. 1.13a) na parcele č. ■■■ a ■■■. Z projektovej dokumentácie, ako aj zo stavebného povolenia nevyplývalo, aby predmetná stavba bola povoľovaná aj na pozemku parcelné číslo ■■■.. ktorý sa nachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov.

Zachovanie doterajšieho pôdorysu objektu, ktorého sa rekonštrukcia a modernizácia týkala konštatovala aj Slovenská stavebná inšpekcia, Inšpektorát Košice v rámci výkonu hlavného stavebného dohľadu vykonaného na podnet sťažovateľky... (záznam tohto inšpekčného orgánu z 13. 05. 2011 vyhotovený na základe ohliadky objektu a kontroly predložených dokladov a jeho odpoveď sťažovateľke z 24. 05. 2011).

Krajský súd vo svojom uznesení poznamenal, sťažovatelia majú možnosť domáhať sa súdnej ochrany v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka (stavba na cudzom pozemku) ak sú toho názoru, že existujúci objekt, ktorého sa týkala rekonštrukcia a modernizácia, zasahoval do im vlastnícky patriaceho pozemku. Pretože krajský súd na základe žaloby sťažovateľov nerozhodoval vo veci samej, nebolo potrebné vo veci nariaďovať pojednávanie (§ 115 ods. 1 O. s. p. za použitia § 246c ods. 1 O. s. p., § 250d ods. 3 O. s. p). Preto týmto procesným postupom krajský súd neporušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods.1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd súhlasí s tým, aby ústavný súd... upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.»

Na žiadosť ústavného súdu sa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie k nej vyjadrila aj predsedníčka najvyššieho súdu v prípise č. k. KP 3/2017-57 z 9. augusta 2017, v ktorom sa uvádza:

«V predmetnej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodoval o odvolaní žalobcov... proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7S 101/2014-95 zo 7. mája 2015. Uvedeným rozhodnutím - nesprávne označeným ako rozsudok, krajský súd konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej... zastavil s odôvodnením, že žalobcovia (sťažovatelia) neboli účastníkmi kolaudačného konania, a preto nie sú oprávnenými osobami na podanie žaloby. Krajský súd opravným uznesením č. k. 7 S 101/2014-103 z 15. júna 2015 postupom podľa § 164 O. s. p. opravil názov uvedeného rozhodnutia krajského súdu tak, že má správne znieť „Uznesenie“.

... Z podkladov spisu najvyšší súd zistil, že podanou žalobou (v jej konečnom znení na č. l. 89 v súdnom spise) sa žalobcovia domáhali zrušenia kolaudačného rozhodnutia žalovanej... ktorým povolila užívanie stavby „Viacúčelový objekt - rekonštrukcia a modernizácia obecného úradu a kultúrneho domu obce [REDAKOVANÉ] - časť stavby (I. NP. miestnosti č. 1.03 až 1.20, podkrovia miestnosti č. 2.12 až 2.16) na pozemkoch parciel č. [REDAKOVANÉ] (podľa geometrického plánu č. 21/2011 par. č. [REDAKOVANÉ]) k. ú. [REDAKOVANÉ] pre navrhovateľa obec [REDAKOVANÉ].

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že vo výroku stavebného povolenia č. 18/2009-Hy z 11. marca 2009 boli určené podmienky pre umiestnenie a uskutočnenie stavby s tým, že námietkam a pripomienkam účastníčky konania [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uplatneným v konaní a písomne predloženým 10. marca 2009 bolo v plnom rozsahu vyhovené v podmienkach stavebného povolenia. Žalobkyňa 11. marca 2009 predložila žalovanej svoje vyjadrenie, v ktorom uviedla, že nemá výhrady voči projektu, ak nedôjde k obmedzeniu a dotknutiu jej vlastníckych práv a následne podľa aktuálnosti a po vzájomnej dohode s obecným úradom [REDAKOVANÉ] bude možné riešiť aktuálne stavebné práce z časti jej parcely. Proti stavebnému povoleniu z 11. marca 2009 žalobcovia odvolanie nepodali a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 28. apríla 2009.

Ďalej krajský súd poukázal na skutočnosť, že podľa schválenej projektovej dokumentácie: ... bol zachovaný doterajší pôdorys existujúcej stavby s tým, že boli navrhované a schválené prístavby nástupného schodiska v... na parc. č. [REDAKOVANÉ] (miestnosť č. 1.01) a prístavba miestnosti skladu nápojov (č. miestnosti 1.13a) na parc. č. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Z projektovej dokumentácie, ako aj zo stavebného povolenia nevyplýva, že by predmetná

stavba bola povoloňovaná aj na parcele č. ■■■■■, ktorá sa nachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov.

Pokiaľ žalobcovia namietali, že Obec ■■■■■ ako stavebník realizovala samotnú stavbu aj na časti parcely č. ■■■■■, krajský súd uviedol, že tomuto tvrdeniu nezodpovedá obsah administratívnych spisov. Ďalej poukázal na obsah záznamu z 5. mája 2011 zo štátneho stavebného dohľadu vykonaného na základe podnetu žalobkyne 2) Slovenskou stavebnou inšpekciou, Inšpektorát Košice, ktorý bol zúčastnenými stranami podpísaný dňa 13. mája 2011. V uvedenom zázname sa konštatuje, že pri výkone hlavného stavebného dohľadu pozostávajúceho z ohliadky stavby a kontroly predložených dokladov bolo zistené, že stavebník obec ■■■■■ uskutočňuje stavbu... na pozemku parc. č. ■■■■■ v k. ú. ■■■■■ v súlade s právoplatným stavebným povolením a projektovou dokumentáciou overenou stavebným úradom. V odpovedi Slovenskej stavebnej inšpekcie, Inšpektorát Košice z 24. mája 2011 adresovanej žalobkyni v druhom rade sa konštatuje, že ide o rekonštrukciu pôvodného objektu a k posunutiu objektu nedošlo. Jeho hrúbka sa zmenila len o hrúbku zateplenia, čo musel riešiť ich projektant a žalobkyňa v druhom rade mala možnosť voči tomu namietat' v rámci povoloňovania stavby.

S poukazom na uvedené skutočnosti krajský súd skonštatoval, že žalovaná ako stavebný úrad nepovoľovala novostavbu, ale rekonštrukciu a modernizáciu už existujúceho objektu, pričom prístavbu povolila na parcelách, ktoré nesporne nie sú vo vlastníctve žalobcov. Pretože žalovaná nepovolila stavbu na parcele vo vlastníctve žalobcov, predmetná stavba bola zrealizovaná v súlade so stavebným povolením a schváleným projektom stavby, z dôvodu ktorého žalobcovia nie sú účastníkmi kolaudačného konania... Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach, po jeho preskúmaní a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

... Senát odvolacieho súdu sa v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu, že z obsahu administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu

v posudzovanej veci nebolo preukázané, že kolaudovaná stavba sa nachádza na pozemku, ktorý je vo vlastníctve žalobcov, konkrétne na parc. č. ■■■, zapísanej na LV č. ■■■.

Za tohto stavu vo veci nebola daná aktívna legitímácia žalobcov na podanie predmetnej žaloby.

... Prvostupňový súd konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu postupom podľa § 250d ods. 3 O. s. p. zastavil v súlade so zákonom. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval námietky žalobcov uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli mať vplyv na právne posúdenie danej veci.

... Pokiaľ sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietali, že postupom súdu im bolo odňaté právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods.1 dohovoru, túto ich námietku z vyššie uvedených dôvodov považujem za nedôvodnú.

Pokiaľ sťažovatelia v rámci sťažnosti (nie však v navrhovanom petite sťažnosti) namietali aj porušenie základného práva na verejné prerokovanie veci a v ich prítomnosti (čl. 48 ods. 2 ústavy), túto ich námietku je potrebné považovať za právne irelevantnú. Za stavu, keď najvyšší súd rozhodoval o odvolaní sťažovateľov proti zastavujúcemu uzneseniu, t. j. nešlo o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, bol zachovaný zákonný postup podľa § 214 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého o odvolaní možno rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Pokiaľ v rámci sťažnosti (nie v navrhovanom petite sťažnosti) namietali porušenie práva na nestranné konanie a rozhodovanie súdu, v dôsledku rozhodovania a konania vylúčenými sudcami, treba konštatovať, že táto námietka nie je ničím odôvodnená. Vec na najvyššom súde bola prejednaná zákonným senátom, v súlade s rozvrhom práce, pričom ani jeden zo sudcov nebol vylúčený, resp. ani voči žiadnemu z nich nebola vznesená námietka zaujatosti.

... V zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. súhlasím s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.»

Právna zástupkyňa sa k citovaným vyjadreniam krajského súdu a najvyššieho súdu vyjadriala podaním z 29. septembra 2017, v ktorom sa okrem súhlasu s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania v podstatnom uvádza:

«Sťažovatelia mali k dispozícii iba Rozsudok a Opravné uznesenie Krajského súdu v Košiciach. Nikdy im nebolo doručené Uznesenie KS v Košiciach 7 S/101/2015 zo dňa 7. 5. 2015. Z uvedeného dôvodu Ústavnému súdu predkladali Rozsudok KS v Košiciach s vyznačením právoplatnosti v spojení s opravným uznesením. V prílohe predkladáme výpis rozhodnutia - Uznesenia KS v Košiciach 7 S/101/2015 z 7. 5. 2015.

Aj tento postup Krajského súdu v Košiciach možno nielenže považovať za neštandardný, ale doslova v rozpore s ústavnými právami sťažovateľov.

... Na základe tohto záveru ide len o obsah administratívneho spisu nie však reálnu skutočnosť. Samotné kolaudačné rozhodnutie pripúšťa úpravy v projektovej dokumentácii, no nedefinuje ich konkrétne.

... Dovoľujeme si poukázať, že sťažovatelia boli účastníkmi stavebného konania, k projektu dávali pripomienky a námietky, avšak stavebné povolenie im nebolo doručené, a preto im bola zmarená možnosť v zákonnej lehote podať odvolanie. Sťažovatelia majú prefotené stavebné povolenie (ziskali ho od stavebného úradu), v ktorom boli zakomponované pripomienky a námietky sťažovateľov. Projekt pravdepodobne nesúhlasí s podmienkami stavebného povolenia.

Na základe predložených geom. plánov a vyjadrení Krajského stavebného úradu v Košiciach Okresná prokuratúra Košice - okolie poukázala a vydala Upozornenie prokurátora sp. zn. Pd 19/12-5 z 30. 3. 2012 (predložená k ústavnej sťažnosti), ktoré kompetentné orgány odignorovali.

Ako uvádza Krajský súd v Košiciach sťažovatelia ako žalobcovia namietali v žalobe že obci [REDAKOVANÉ] ako stavebníkovi bolo povolené realizovať stavbu aj na parcele č. [REDAKOVANÉ]. Toto tvrdenie žalobcov bolo v rozpore s obsahom administratívnych spisov žalovaného ako stavebného úradu. Na predmetnú stavbu bolo stavebným úradom vydané stavebné povolenie č. 18/2009 zo dňa 11. 3. 2009. Takéto tvrdenie Krajského súdu je založené na chybnom posúdení Krajského súdu... nakoľko žalobcovia nikdy netvrdili a hlavne by nesúhlasili z dobrovoľnou stavbou na pozemku v ich vlastníctve.

No napriek tomu projektová dokumentácia bola pravdepodobne v nesúlade s vydaným stavebným povolením vzhľadom na administratívnu zhodu no reálny nesúlad...

O zachovaní pôdorysu tu nemožno hovoriť vzhľadom na realizáciu dostavby (prístavby) v zadnej časti spojenej z pôvodnou stavbou. Zjavne tu došlo k posunu na parcelu žalobcov a zásahu do ich vlastníckych práv počas realizácie samotných stavebných prác rekonštrukcie a modernizácie s prístavbou čo potvrdzuje aj samotná katastrálna mapa, „malé odchýlky uvedené v kolaudačnom rozhodnutí“, napriek opakovaným upozorneniam... Vytyčovací náčrt z 20. januára 2011 - vystavený [REDAKOVANÉ], ktorého objednávateľom boli sťažovatelia ako žalobcovia je preukázateľný zásahom do ich vlastníctva počas samotnej realizácie prác na túto skutočnosť v tom čase upozornili aj kompetentné orgány. Súčasne samotný stavebník vo svojom vyjadrení - zástupcu obce [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dňa 4. 12. 2014 pre OO PZ [REDAKOVANÉ] str. 3 uvádza... Je predpoklad, že došlo k oprave múru na spoločnej hranici, kde bol zásah do toho pozemku o výmere 0,9 m² až 1,2 m². Zároveň v inom obdobnom vyjadrení uvádza, že na základe predbežného opatrenia vykonali stavebné práce aj na susednom pozemku. Tieto skutočnosti boli zrejme aj samotnému Stavebnému úradu obce [REDAKOVANÉ] nakoľko ich na to opakovane upozornili sťažovatelia ako žalobcovia...

Krajský súd na základe žaloby sťažovateľov ako žalobcov poznamenal, že sa môžu domáhať súdnej ochrany v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka (stavba na cudzom pozemku). No sám mu neposkytol ochranu napriek preukázateľným okolnostiam preukazujúcim vykonávanie stavebných prác aj na parcele č. [REDAKOVANÉ] vo vlastníctve žalobcov, na základe odchýlok a preukázateľných stavebných prác, ktoré si stavebník vynútil na parcele aj vo vlastníctve a to vydaným predbežným opatrením Okresného súdu Košice okolie č. k. 7 C/228/2010, odvolávajúc sa na stavebné povolenie.

Nie je efektívne iné pojednávanie vo veci žaloby sťažovateľov ako žalobcov vzhľadom na preukázateľný zápis odchýlok od samotnej projektovej dokumentácie schválenej Stavebným úradom. Nakoľko aj samotný Krajský stavebný úrad pripúšťa vlastnícke právo k pozemku. Na základe toho nemôže sťažovateľov ako žalobcov vylúčiť z kolaudačného konania.

Krajský súd uprel sťažovateľom možnosť priameho vysvetlenia a vyjadrenia sa, objasnenia všetkých okolností, ktoré viedli k podaniu žaloby, súčasne by objasnili realitu...

... V samotnom kolaudačnom rozhodnutí potvrdil odchýlky od projektovej dokumentácie. Na základe preukázateľného geometrického zamerania, možno považovať žalobcov za opomenutých účastníkov kolaudačného konania.»

K vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu zaujali sťažovatelia v podstatnom toto stanovisko:

«Predsedníčka NS SR sa vyjadruje k rozsudku KS v Košiciach č. 7 S/101/2014-95 z 7. 5. 2015 a k opravnému uzneseniu KS v Košiciach sp. zn. 7 S/101/2014-103 z 15. 6. 2015, avšak, nevyjadruje sa k Uzneseniu KS v Košiciach 7 S/101/2014 zo 7. 5. 2015, ktoré vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti rozpisuje predseda KS v Košiciach. Na tento zmätok v rozhodovaní Krajského súdu v Košiciach poukazujem. Buď platí rozsudok KS v Košiciach s vyznačením právoplatnosti v spojení s opravným uznesením KS Košice z 15. 6. 2015, alebo platí Uznesenie KS v Košiciach z 7. 5. 2017. V jednej a tej istej veci nemôžu existovať 2 rovnaké rozhodnutia. Aj s touto skutočnosťou je potrebné sa vysporiadať.»

Sťažovatelia jednoznačne preukázali, že stavebník kolaudovanú stavbu postavil aj na pozemku sťažovateľov! Jedná sa o geometrické zameranie - vytyčovací náčrt z januára 2011, kde je preukázané, že časť realizovanej „prístavby“ sa nachádza na pozemku sťažovateľov. Tento vytyčovací návrh z januára 2011 mal k dispozícii nielen Krajský súd v Košiciach, odvolací súd t. j. NS SR a taktiež sme ho predkladali k ústavnej sťažnosti.

Záverom chceme zdôrazniť, že oba súdy nedostatočne zistili skutkový stav, riadne si ani neprečítali žalobu stranu 4 ods. 3 - kde stavebný úrad konštatuje, že „Krajský stavebný úrad vychádzal z geom. plánu 21/2011 (porealizačného zamerania) a porovnal s náčrtom zo dňa 28. 7. 2010 č. 28/2010, ktorý bol „podkladom k stavebnému konaniu“. Stavebné konanie bolo však v roku 2009!!!»

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľov a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Preto v danej veci rozhodoval ústavný súd o porušení tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovatelia domáhali v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenie o porušení iných ustanovení ústavy (konkrétne základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy priamo označeného v texte sťažnosti, prípadne podľa obsahu vyvoditeľné porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy), ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľov (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

S poukazom na uvedené ústavný súd považuje za záväzne vymedzený predmet súdneho prieskumu zlučiteľnosť účinkov napádaných uznesení správnych súdov

so základným právom sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. v rozsahu uvedenom v petite sťažnosti. Namietané porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy, prípadne podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v zmysle svojej ustálenej rozhodovacej praxe považoval len za súčasť sťažnostnej argumentácie.

Ústavný súd v prvom rade pripomína svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03). Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je

náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Vychádzajúc z načrtnutých východísk ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého uznesenia krajského súdu (nesprávne označenie rozhodnutia krajského súdu č. k. 7 S 101/2014-95 zo 7. mája 2015 ako „rozsudok“ bolo účinne zmenené opravným uznesením krajského súdu č. k. 7 S 201/2014-103 z 15. júna 2015 na „uznesenie“, pozn.):

„Súd v rámci skúmania podmienok pre konanie o žalobe žalobcov podľa druhej hlavy piatej časti O. s. p. (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) predovšetkým zisťoval, či žalobcovia sú aktívne procesne legitimovaní na podanie žaloby v zmysle § 250 ods.2 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekoná ako z účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo. Zo zadovážených administratívnych spisov žalovanej súd zistil, že žalobcovi neboli účastníkmi kolaudačného konania a ani s nimi ako s účastníkmi kolaudačného konania žalovaná konať nemala.

Podľa § 78 ods. 1 stavebného zákona účastníkmi kolaudačného konania sú stavebník, vlastník stavby, ak nie je stavebníkom a vlastník pozemku, na ktorom je stavba umiestnená. Postavenie účastníka kolaudačného konania v zmysle citovaného ustanovenia svedčilo iba obci [REDAKOVANÉ], ktorý bol súčasne stavebníkom, vlastníkom stavby a pozemku, na ktorom bola stavba umiestnená...

Žalobcovia v podanej žalobe namietali, že obec [REDAKOVANÉ] ako stavebník realizovala samotnú stavbu aj na časti parcely č. [REDAKOVANÉ]. Tomuto tvrdeniu nezodpovedá obsah administratívnych spisov, Na základe podnetu žalobkyne v druhom rade Slovenská stavebná inšpekcia, Inšpektorát Košice, dňa 28. 4. 2011 za účasti žalobcu v prvom rade vykonala hlavný štátny stavebný dohľad na predmetnej stavbe. ... V zázname sa konštatuje, že pri výkone... dohľadu pozostávajúceho z ohliadky stavby a kontroly predložených dokladov bolo zistené, že stavebník... uskutočňuje stavbu... na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ]... v súlade s právoplatným stavebným povolením a projektovou dokumentáciou overenou stavebným úradom.

... Z uvedených skutočností vyplýva, že žalovaná ako stavený úrad nepovoľovala novostavbu, ale rekonštrukciu a modernizáciu už existujúceho objektu, pričom prístavbu povolil na parcelách, ktoré nesporne nie sú vo vlastníctve žalobcov. Pretože žalovaná nepovolila stavbu na parcele vo vlastníctve žalobcov, predmetná stavba bola zrealizovaná v súlade so stavebným povolením a schváleným projektom stavby, žalobcovia nie sú účastníkmi kolaudačného konania. Ak sú žalobcovia toho názoru, že existujúca stavba kultúrneho domu (aj po realizácii nadstavby) zasahuje od ich pozemku – parc. č. ■■■ a tým sú porušené ich vlastnícke práva nepochybne majú právo domáhať sa nápravy v občianskoprávnom konaní na všeobecnom súde v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka (stavba na cudzom pozemku). Táto otázka nemôže byť predmetom súdneho prieskumu v tomto konaní.“

V relevantnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa uvádza:

„Senát odvolacieho súdu sa v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu, že z obsahu administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu v posudzovanej veci nebolo preukázané, že kolaudovaná stavba sa nachádza na pozemku, ktorý je vo vlastníctve žalobcov, konkrétne na parc. č. ■■■, zapísanej na LV č. ■■■.

Za tohto stavu vo veci nebola daná aktívna legitímácia žalobcov na podanie predmetnej žaloby. Táto skutočnosť však nebráni žalobcom, v prípade ak majú pocit, že je zasahované do ich vlastníckeho práva, využiť možnosť domáhať sa súdnej ochrany v občianskoprávnom konaní na všeobecnom súde.

Prvostupňový súd konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu postupom podľa § 250d ods. 3 O. s. p. zastavil v súlade so zákonom.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval námietky žalobcov uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli mať vplyv na právne posúdenie danej veci.“

Predmetom konania vymedzeným petitom sťažnosti sťažovateľov je posúdenie, či napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V súvislosti s tým, že sťažnosť smeruje proti procesnému rozhodnutiu správneho súdu o zastavení konania o správnej žalobe (a proti jeho potvrdeniu odvolacím súdom) z dôvodu

jej podania neoprávnenými osobami, ústavný súd nespúšťa zo zreteľa špecifiká konania pred správny súdom, kde predmetom súdneho prieskumu je konkrétny individuálny správny akt a zákonnosť procesného postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Argumentácia sťažovateľov vzťahujúca sa k predchádzajúcemu spojenému územnému a stavebnému konaniu o povolení stavby (kde boli ich námietky zohľadnené, pozn.) nie je vo veci preskúmania rozhodnutia vydaného v (inom) kolaudačnom konaní (o povolení užívania stavby jej vlastníkom, pozn.) právne relevantná.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie § 59 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje okruh účastníkov stavebného povoľovacieho konania [pod písm. b) sú nimi aj „osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté“], ktorý je svojou dikciou odlišný od § 78 ods. 1 stavebného zákona, ktorý stanovuje okruh účastníkov kolaudačného konania užšie („Účastníkmi kolaudačného konania sú stavebník, vlastník stavby, ak nie je stavebníkom a vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba umiestnená.“). Na základe uvedeného nemožno bez ďalšieho odvádzať procesné postavenie účastníka kolaudačného konania od prípadnej skoršej účasti v konaní o povolenie stavby, kde majú status účastníka konania aj osoby z titulu vlastníctva susedného pozemku. Navyše, stavba bolo povoľovaná ako prestavba a prístavba už existujúcej, a to na pozemku vo vlastníctve stavebníka (par. č. ██████████), nie vo vlastníctve sťažovateľov (parc. č. ██████), čiže sťažovateľom nesvedčí status účastníka kolaudačného konania ani z titulu vlastníctva pozemku, na ktorom je stavba umiestnená, ako to správne vyhodnotili všeobecné sudy v rámci správneho súdnictva.

Zároveň je potrebné podotknúť, že ak sťažovatelia tvrdia, že stavba bola realizovaná aj na pozemku v ich vlastníctve, pričom podľa administratívneho spisu je stavba povolená a realizovaná výlučne na pozemku vo vlastníctve stavebníka, nesú dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu svojho vlastníctva k tej časti pozemku par. č. ██████████, na ktorej bola stavba realizovaná. V konaní pred všeobecnými súdmi nepreukázané tvrdenie sťažovateľov o tom, že stavba bola v rozpore so stavebným povolením v skutočnosti

realizovaná čiastočne na ich pozemku, je v rozpore s vykonaným dôkazom (záznam Slovenskej stavebnej inšpekcie, Inšpektorátu Košice z 28. apríla 2011 o ohliadke na mieste stavby vykonanej za účasti sťažovateľov, pozn.) a nie je podporené žiadnym relevantným dôkazom ani v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd tiež podotýka, že sťažovatelia v sťažnosti síce poukazujú na vytyčovací náčrt na vytýčenie hranice medzi parcelami č. 344, 346, a 345 vypracovaný [REDAKOVANÉ] 20. januára 2011, avšak k sťažnosti jeho obsah nepripojili (prílohu tvorí len popisná úvodná strana – príloha A/22 k sťažnosti, pozn.).

Z dostupných informácií možno tvrdiť, že právny stav zakreslený v katastrálnom operáte sa líši od stavu faktického v teréne. Správny súd, ako ani správny orgán – stavebný úrad však nie sú kompetentnými orgánmi na jeho zosúladenie, najmä pre nedostatok právomoci stavebného úradu rozhodovať o vlastníckom práve, resp. priebehu hraníc pozemkov, ktoré spadá výlučne do právomoci všeobecného súdu a zároveň ani správny súd nedisponuje touto kompetenciou, pretože v správnom súdnictve preskúmava postup správneho orgánu z hľadiska jeho súladu (okrem iného) s kompetenciami vyhradenými pre príslušný správny orgán. Inými slovami, ak by sa stavebný úrad pokúsil sťažovateľmi požadovaným spôsobom zohľadniť iný ako právne fixovaný priebeh hraníc pozemkov, prekročil by rozsah svojich zákonom ustanovených právomocí, čo by bolo nevyhnutné zohľadniť pri prieskume takéhoto rozhodnutia správnym súdom. Zároveň ústavný súd pripomína z čl. 2 ods. 2 ústavy („Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“) vyplývajúci kategorický imperatív určený všetkým orgánom verejnej moci, ktorý bráni správneho orgánu konať ako s účastníkmi konania s inými osobami, ako je stavebným zákonom vymedzeným okruhom účastníkov kolaudačného konania.

V neposlednom rade ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovatelia disponujú inými právnymi prostriedkami na dosiahnutie účelu ochrany svojho vlastníckeho práva (napr. oprava chyby v katastrálnom operáte a v prípade sporu vlastnícka žaloba o určenie priebehu hraníc pozemkov, pozn.), pričom v zmysle zásady „bdelému patrí právo“ musia znášať svoju procesnú zodpovednosť za výber (ne)vhodných právnych nástrojov. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci sťažovatelia nezvolili vhodné právne prostriedky ochrany svojho vlastníckeho práva, keďže tejto ochrany sa nemožno efektívne domáhať v rámci

konania o povolení užívania stavby vedeného stavebným úradom, ako ani v súdnom konaní o preskúmanie zákonnosti kolaudačného rozhodnutia stavebného úradu.

Pokiaľ sa sťažovatelia domáhajú aplikácie § 78 ods. 2 stavebného zákona (vo vyjadrení adresovanom ústavnému súdu z 29. septembra 2017), a teda že stavebný úrad nepostupoval správne, keď nespojil kolaudačné konanie s konaním o zmene stavby, je potrebné poukázať na to, že túto námietku nemožno právne účinným spôsobom uplatniť až v konaní pred ústavným súdom, pretože sa mohla a mala uplatniť už v konaní pred správnym orgánom. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoj ustálený právny názor, podľa ktorého ak sťažovateľ uplatní určitú námietku až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohol predtým uplatniť v konaní pred iným orgánom verejnej moci, nemožno uznať, že splnil podmienky na vyčerpanie všetkých právnych prostriedkov nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. IV. ÚS 100/07, IV. ÚS 284/08), čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti (resp. jej časti) ako neprípustnej. Napriek uvedenému však ústavný súd poznamenáva, že spojenie kolaudačného konania s konaním o zmene stavby patrí do výlučnej kompetencie správneho orgánu, ktorý je v rámci svojej správnej úvahy oprávnený posúdiť vhodnosť uplatnenia takéhoto postupu s poukazom na znenie § 81 ods. 4 stavebného zákona (*„S kolaudačným konaním sa môže spojiť konanie o zmene stavby, pokiaľ sa skutočné realizovanie podstatne neodchýľuje od dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní.“*).

Vzhľadom na to, že ústavný súd (v zhode s krajským súdom a najvyšším súdom) dospel k záveru, že sťažovateľom nesvedčí aktívna procesná legitimácia pre podanie správnej žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, sú ich ďalšie námietky smerujúce k prejednaniu veci bez pojednávania bez právneho významu, keďže ide o uznesenie o zastavení konania pre podanie žaloby neoprávnenými osobami, t. j. krajský súd v posudzovanom prípade nerozhodoval v merite veci.

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napádaných uznesení krajského súdu a najvyššieho súdu o nedostatku procesnej aktívnej legitimácie sťažovateľov na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu vydanému v kolaudačnom konaní zodpovedá platnej právnej úprave účasti v predmetnom konaní,

pričom argumentácia v nich obsiahnutá je vnútorne konzistentná a presvedčivá. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil dôvod na zasahovanie do napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, keďže tieto zodpovedajú požiadavkám vyvoditeľným zo sťažovateľmi označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosti nevyhovel.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosti nevyhovel, a teda nevyšloviť porušenie označených základných práv sťažovateľov, nebolo možné rozhodnúť o zrušení napadnutých uznesení a vrátení veci na ďalšie konanie, pretože rozhodovanie o takom návrhu je viazané na vyslovenie porušenia základných práv.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia si síce uplatnili nárok na úhradu trov konania pred ústavným súdom, avšak vzhľadom na to, že v konaní neboli úspešní, ústavný súd o tomto uplatnenom nároku v súlade s citovaným § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde nerozhodoval.

Na základe záverov prezentovaných v náleze ústavný súd uzatvára, že napadnutým uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľmi označených ústavných práv, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017